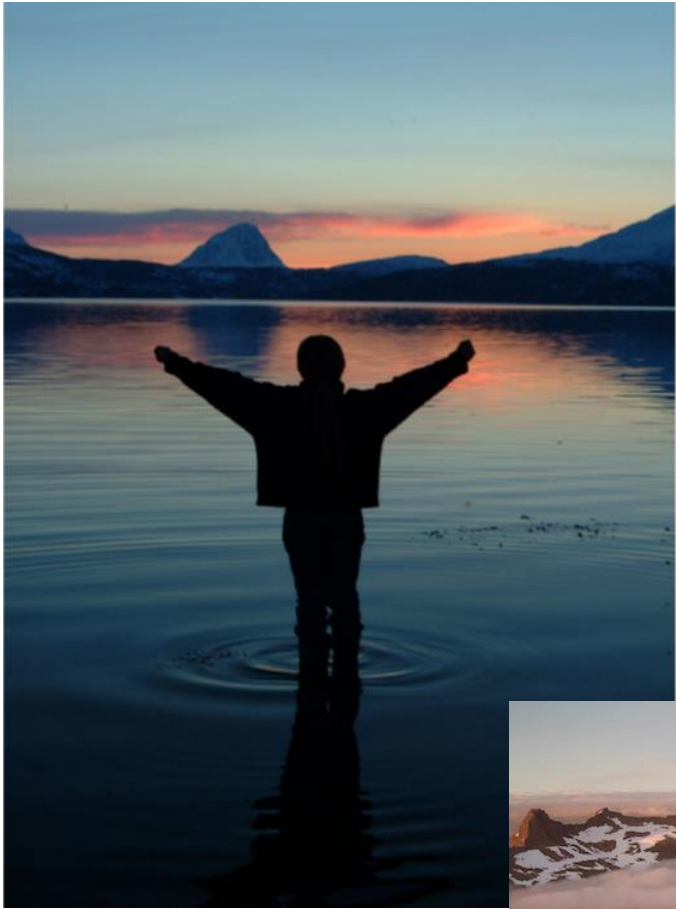

Trafikksikkerhetsplan

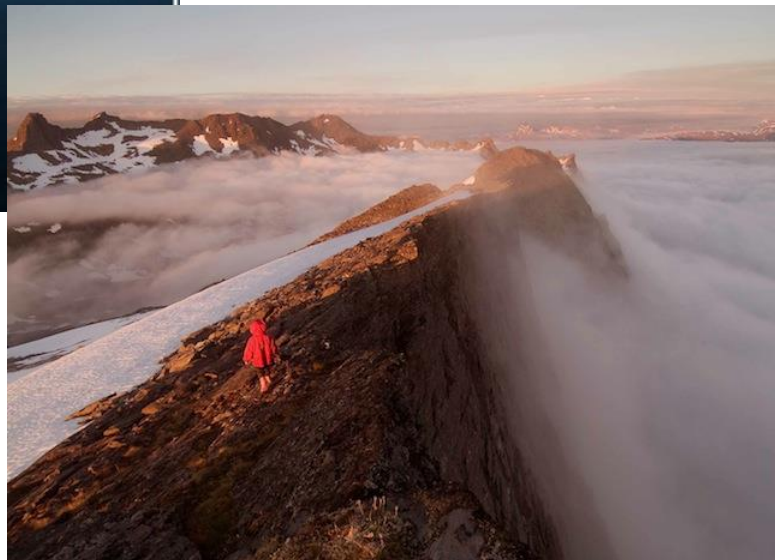
Salangen kommune

2021-2025

”Vi sprenger
grenser”

”sprek, romslig og
fremtidsrettet”

Innhold

1. Trafikksikkerhet i Salangen kommune	1
1.1 Kommunen har ansvar for trafikksikkerhet .	1
1.2 Hvorfor skal Salangen kommune ha en trafikksikkerhetsplan?	1
1.3 Nasjonale og regionale føringer i trafikksikkerhetsarbeidet	1
1.3.1 Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering (Meld. St. 40 2015-2016).....	1
1.3.2 Nasjonal transportplan 2022-2033 (Meld. St. 20 (2020-2021)	2
1.3.3 Barnas transportplan.....	2
1.3.4 Folkehelse og trafikksikkerhet.....	2
1.4 Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet i Salangen kommune.....	3
1.5 Holdningsskapende arbeid	3
1.6 Trafikkforholdene i Salangen kommune	3
1.7 Ulykkestall for Salangen kommune 2010 - 2019	3
2. Planprosess	4
2.1. Planperiode	4
2.2. Planprosess og medvirkning.....	4
3. Strategidel	4
3.1. Hovedmål	4
3.2. Delmål	4
4. Handlingsdel – Tiltak	4
4.1. Holdningsskapende tiltak	5
4.2. Fysiske tiltak	5
5. Rullering av trafikksikkerhetsplanen	5

1. Trafikksikkerhet i Salangen kommune

1.1 Kommunen har ansvar for trafikksikkerhet

Trafikksikkerhet handler om å kunne bevege seg trygt i sitt lokalmiljø, enten man er fotgjenger, syklist eller bilist - barn, ungdom eller voksen. Kommunen har en viktig rolle i trafikksikkerhetsarbeidet. Kommunale veger er ofte skoleveger og veger til fritidsaktiviteter, familie og venner. Gjennom god arealplanlegging og gjennomtenkt plassering av boliger, skoler, barnehager, butikker m.m. kan kommunen bidra til bedre og tryggere ferdselsveier i lokalsamfunnet.

Kommunen har ansvar for trafikkopplæring i barnehage og grunnskole. Her legges grunnlaget for holdninger til trafikksikkerhet.

Uønsket atferd er utløsende eller medvirkende faktor i de fleste alvorlige ulykker. Høy fart, ruspåvirket kjøring, uoppmerksomhet og manglende bruk av bilbelte er eksempler på atferd som gir sterkt forhøyet risiko for alvorlig skade eller død. Å motvirke slik atferd vil være et viktig innsatsområde i trafikksikkerhetsarbeidet både nasjonalt, regionalt og i kommunene i årene fremover.

Kommunen har spesifikt ansvar for trafikksikkerhetstiltak på kommunale veger. I henhold til folkehelseloven og plan- og bygningsloven har kommunen et generelt ansvar for å forebygge skader og ulykker lokalt. Kommunen har ansvar og virkemidler som kan bidra til økt innsats i lokalt trafikksikkerhetsarbeid.

Salangen kommune er en stor arbeidsgiver og kjøper av transporttjenester. I tillegg er vi eier av barnehage og skole. Det er viktig å sikre at trafikksikkerhetsplanen blir fulgt opp og tiltakene gjennomført. Prioriterte tiltak skal innarbeides i kommuneplanens handlingsdel/økonomiplan.

Troms og Finnmark fylkeskommune har ansvar for å fremme trafikksikkerheten i fylket. Kommunen kan søke om midler til arbeid rettet mot trafikksikkerhet, forutsatt at kommunen har en politisk behandlet og vedtatt trafikksikkerhetsplan. Tilskuddene fordeles en gang i løpet av året, og det er en forutsetning at tiltakene blir gjennomført

inneværende år. Retningslinjene gir både kommunen og andre aktører mulighet til å søke om tilskudd. Egenandelen ved søknad om fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler er minimum 20% for fysiske tiltak, mens holdningsskapende arbeid i prinsippet kan fullfinansieres. Tiltak til sikring av skoleveg har fortrinnsrett.

Trafikksikkerhetsplan Salangen kommune 2021 – 2025 skal danne grunnlaget for videreføring av trafikksikkerhetsarbeidet i Salangen kommune.

1.2 Hvorfor skal Salangen kommune ha en trafikksikkerhetsplan?

Målet er å øke forståelse for og bevisstgjøring om trafikksikkerhet. Planen har en opplisting av prioriterte tiltak i planperioden.

Planen skal være styringsverktøy for målrettet arbeid i kommunen.

Planen inneholder en strategidel og en handlingsdel. Handlingsdelen består av holdningsskapende- og fysiske tiltak.

Implementering av trafikksikkerhetsplan skal gjøres gjennom daglig oppfølging av mål og strategier i enhetene, og gjennom kommuneplanens handlingsdel/økonomiplan.

1.3 Nasjonale og regionale føringer i trafikksikkerhetsarbeidet

1.3.1 Trafikksikkerhetsarbeidet – samordning og organisering (Meld. St. 40 2015-2016)

Regjeringen legger til grunn at Norge er verdensledende innen trafikksikkerhet på veg, som følge av målrettet, tverrsektoriell, kunnskapsbasert og langsiktig innsats. Trafikkulykker utgjør likevel et betydelig samfunnsproblem, og omfanget av tapte liv er uakseptabelt. Trafikksikkerhet må derfor fortsatt ha høy prioritet, med nullvisjonen som et av hovedmålene for transportpolitikken. Det vises til at mange av de enkle og mest effektive trafikksikkerhetstiltakene er tatt i bruk. Med et relativt lavt antall trafikkulykker

blir ytterligere reduksjon i antallet drepte og hardt skadde stadig mer krevende og avhengig av økt og felles innsats fra flere offentlige aktører. Hovedinnretningen på meldingen er derfor å belyse tverrsektorielle utfordringer og behov i trafiksikkerhetsarbeidet, og bidra til bedre overordnet forankring og økt samordning av den framtidige innsatsen.

I stortingsmeldingen presenterer regjeringen seks satsningsområder:

- forankring av tverrsektorielt trafiksikkerhetsarbeid på overordnet nivå
- bedre utnyttelse av tilsyns- og kontrollinnsatsen gjennom styrket tverretattlig samarbeid
- mer effektiv formidling, enklere tilgang og bedre utnyttelse av kunnskap fra ulykkesundersøkelser
- retningslinjer for registrering av vegtrafikkulykker og økt utveksling av skade- og ulykkesdata
- forskning på trafiksikkerhet
- framtidige satsingsområder

Generelt vil regjeringen videreføre en bred tilnærming i trafiksikkerhetsarbeidet, en målrettet innsats mot de alvorligste ulykestypene og en målrettet innsats mot risikogrupper. Det trafikantertede trafiksikkerhetsarbeidet skal vektlegges.

1.3.2 Nasjonal transportplan 2022-2033 (Meld. St. 20 (2020-2021))

Nasjonale mål og hovedområder for innsats: Regjeringen viderefører i Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 nullvisjonen for drepte og hardt skadde. Ambisjonen er at det innen 2030 skal være maksimalt 350 drepte og hardt skadde i trafikken, hvorav maksimalt 50 drepte.

Regjeringen vil i planperioden rette innsatsen mot følgende fem hovedområder:

- Mer for pengene
- Effektiv bruk av ny teknologi

– Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål

– Nullvisjon for drepte og hardt skadde

– Enklere reisehverdag og økt konkurransevne for næringslivet

1.3.3 Barnas transportplan

Nasjonal transportplan 2018-2029 inneholder for første gang et eget kapittel om Barnas transportplan. I planen presiseres det at barn og unge er dagens og framtidens trafikanter, og dette må det tas hensyn til også i overordnede planer.

Regjeringen vil:

- Legge til rette for at åtte av ti barn og unge skal velge å gå eller sykle til skolen
- Styrke trafiksikkerheten for barn og unge
- Legge vekt på barn og unges behov i planleggingen og utviklingen av transportsystemet
- At det skal legges vekt på hensynet til barn og unge i lokal og regional planlegging
- Følge opp transportetatene og Avinor når det gjelder hensynet til barn og unge i utviklingen av transportinfrastrukturen
- Styrke kompetansen om trafiksikkerhet i barnehage og skole

1.3.4 Folkehelse og trafiksikkerhet

Trafikkulykker vurderes som et betydelig folkehelseproblem på tross av en markant reduksjon av antallet alvorlige trafikkulykker siden 1970. Det er spesielt for unge mennesker at trafikkulykker utgjør en viktig årsak til tidlig død, helsetap og redusert livskvalitet. Regjeringen vil i tråd med Folkehelsemeldingen mestring og muligheter (Meld. St. 19 (2014-2015)), forsterke det tverrsektorielle samarbeidet for å forebygge ulykker. Det er viktig at kommunen integrerer det ulykkesforebyggende arbeidet generelt, og trafiksikkerhetsarbeidet spesielt i sitt folkehelsearbeid.

1.4 Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet i Salangen kommune

Trafikksikkerhetsarbeidet i Salangen kommune er forankret i administrasjonen og kommunestyret.

Fokus på trafikksikkerhet er en tverrsektoriell oppgave og det er av avgjørende betydning for arbeidet at den enkelte enhetsleder bidrar og sørger for at tiltak i planen blir gjennomført.

1.5 Holdningsskapende arbeid

Holdningsskapende arbeid er viktig, fordi dette setter fokus på oss sjøl når vi er en del av trafikkbildet. Holdningsskapende arbeid har som mål å påvirke folks atferd og hvordan ulike tiltak kan gjøre det tryggere å ferdes i trafikken, enten du er bilist, gående eller syklist. Vi oppnår best resultat når vi samhandler på tvers av kunnskap og erfaring, alder og kjønn, offentlig og privat næringsvirksomhet, frivillige organisasjoner og grendelag.

Holdningsskapende arbeid vil føre til gode tiltak, som sykkelprøver, fokus på hjelmbruk, refleksbruk og sikkerhet i skolebussen. Bilkjøring til/fra skole og barnehage, samt bilkjøring i skoleområdet bør være tema på foreldremøter.

1.6 Trafikkforholdene i Salangen kommune

Vegnettet i Salangen kommune er fordelt som følger:

Veitype	Lengde i km	Prosent av totalt veinett
Fylkesvei	100	67
Kommunal vei	42,5	29
Privat vei	6	4
SUM	148,5	100

Tabell 1

Det er 4,5 kilometer med fortau/gang-og sykkelveg i kommunen. Videre er det omlag 300 kommunale parkeringsplasser. Kommunen drifter ca. 1000 gateløys langs offentlig veg. Salangen kommune har

ingen plan for veg eller egen vegnorm. Den største utfordringen ligger i vedlikeholdsbehov og etterslep av vedlikehold. Dette gjelder veggrunn, siktproblematikk i kryss, overflate-, grøfte- og dreneringssystem.

Fylkeskommunen har ansvar for den praktiske gjennomføringen av skoleskyss når avstanden fra hjem til skole er over 2 km for 1. årstrinn og over 4 km for resten av grunnskolen. Innenfor disse avstandene har elevene etter grunnskoleloven krav på skyss der skolevegen er «særlig farlig». Da det ikke finnes spesifikke kriterier på hva «særlig farlig» skoleveg inne bærer, har kommunen et viktig ansvar i avgjørelsen av slike saker. Pr. i dag er strekningen Sjøvegan – Laberg definert som farlig trafikkvei.

Fylkesvei 84 går gjennom sentrum av Sjøvegan. Langs denne veien ligger Salangen skole, Sjøvegan videregående skole og Kulturhuset.

1.7 Ulykkestall for Salangen kommune 2010 - 2019

	I alt	Drepte	Hardt skadde	Lettere skadde	Uoppgitte
I alt	25	-	3	21	1
Bilførere	12	-	-	11	1
Bilpassasjerer	8	-	2	6	-
Moped	1	-	-	1	-
Sykel	1	-	-	1	-
Fotgjenger	2	-	1	1	-
Andre	1	-	-	1	-

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabellen viser at det ikke var drepte i trafikken i Salangen kommune i tidsrommet 2010-2019. Totalt var det 25 skadde i trafikken i perioden. 20 av disse var i forbindelse med bilkjøring og det er bilfører/bilpassasjerer som er rapportert skadet. Det er rapportert om 2 skadde fotgjengere, herav en hardt skadd.

En undersøkelse foretatt av Trygg Trafikk viser at underrapportering av ulykker er stor. Trolig er registreringen av meget alvorlige og alvorlige ulykker bare 37% og for lettere grad av skader bare 15%.

2. Planprosess

2.1. Planperiode

Den forrige trafikkisikkerhetsplanen var vedtatt i 2004. Denne planen er derfor ingen rullering av forrige plan. Planperiode for denne planen vil bli 2021 – 2024. Det forutsettes at planen blir rullert en gang i hver kommunestyreperiode.

2.2. Planprosess og medvirkning

Det var varslet oppstart av ny trafikkisikkerhetsplan i 2018. Oppstartsvarselet var annonsert i Folkebladet og lagt ut på kommunens hjemmeside med innspillsfrist 1. november 2018. Planarbeidet har vært tema på enhetsledermøte i kommunen. Planforslaget har vært ute på høring og offentlig ettersyn i perioden 07.06.-20.09.2021. Det kom inn i alt 8 høringssvar/innspill fra privatpersoner, organisasjoner og sektormyndigheter. Alle innspill og kommentarer eller vurderinger til disse finnes i eget vedlegg til planen.

3. Strategidél

3.1. Hovedmål

Hovedmålet for trafikkisikkerhetsarbeidet i Salangen kommune bygger på «0-visjonen»: *Ingen mennesker skal bli drept eller få varige skader på grunn av vegtrafikken i Salangen kommune.*

Planen skal bidra til at ulykkesrisikoen i kommunen reduseres, slik at alle får en reell opplevelse av trygghet og trivsel i trafikken.

3.2. Delmål

Fem delmål skal være styrende for de prioriteringene som blir gjort og tiltakene som blir etablert i planperioden:

1. Det skal være trygt å sykle langs vegene i Salangen. For å få flere av Salangens innbyggere til å gå eller sykle, må forholdene legges best mulig til rette for økt sikkerhet og trygghetsfølelse. Dette kan gjøres gjennom utbygging av gang- og sykkelveger eller ved å redusere fartsgrensene i aktuelle områder. Det gjennomføres sykkelopplæring på mellomtrinnet i samarbeid med Troms og Finnmark fylkeskommune.

2. Alle har – og tar – ansvar for å sikre seg i trafikken. Bruk av personlig verneutstyr

(sikkerhetsbelte, barnesikringsutstyr, sykkelhjelme og refleks) reduserer trafikkulykkenes omfang og alvorlighetsgrad. Bruken er større blant barn enn hos voksne, det er derfor viktig å bevisstgjøre voksne på deres rolle som gode forbilder i trafikken. Refleksbruk er det beste - og billigste - trafikkisikkerhetstiltaket for myke trafikanter. En stor del av kommunens befolkning ferdes langs veger uten belysning. Det er viktig at alle påvirkes til økt bruk av refleks ved ferdsel i mørket.

3. Trafikkisikkerhet fra (regulerings)plan til virkelighet. Trafikkisikkerheten er et viktig fokus når det utarbeides reguleringsplaner og situasjonsplaner i forbindelse med utbygginger. Noen ganger ser man imidlertid at regulerte gang-/sykkelveger og fortau blir utelatt i utbyggingsprosessen av kostnadsmessige årsaker. Salangen kommune har en stor oppgave i å påse at intensjonen i planene blir fulgt opp – også i realiseringsfasen. Dette gjelder spesielt trafikkisikkerhet for barn, unge, eldre og funksjonshemmede.

4. Trafikkopplæring skal innlemmes på alle trinn i barnehage og skole. Barnehage og skole er viktige arenaer for å etablere gode holdninger. Trafikk som tema inngår i barnehagens og grunnskolenes årsplaner, i tråd med rammeplan for barnehagen og læreplanverket for grunnskolen. Salangen kommune har ingen instruerende myndighet overfor videregående skole, men vil påvirke til at temaet trafikkisikkerhet inkluderes i undervisningen.

5. Salangen kommune skal oppnå status som «Trafikkisikker kommune». Trygg Trafikk har utarbeidet kriterier for en trafikkisikker kommune. Kriteriene skal bidra til at det arbeides godt, målbevisst og helhetlig med trafikkisikkerhet. Arbeidet skal forankres i kommunens øverste ledelse. Det skal arbeides sektorovergripende og utvikles gode rapporteringsrutiner med klar ansvarsfordeling.

4. Handlingsdel – Tiltak

Trafikkisikkerhetstiltakene deles i to grupper: Holdningsskapende og fysiske tiltak. Gjennom tilpassing av disse kan vi nærme oss 0-visjonen og lagt til grunn for denne planen og å nå de delmålene som er formulert.

Sentralt i trafikkopplæringen er at alle trafikanter må lære å forholde seg til de trafikkforholdene som er der de ferdes, slik at de ferdes med minst mulig risiko. Parallelt må det arbeides med å bedre trafikksikkerheten med fysiske tiltak.

4.1. Holdningsskapende tiltak

Tiltak 1: Trafikkopplæring skal fortsatt være innlemmet i undervisningen på alle trinn i barnehage og på 1. - 10. klassetrinn. Trafikalt grunnkurs tilbys som valgfag på ungdomstrinnet. Kommunen skal påvirke til at trafikk blir innlemmet i undervisningen i videregående skole.

Tiltak 2: Kommunen skal være pådriver for å bedre forholdene i trafikken for eldre og funksjonshemmede.

Tiltak 3: Kommunen skal arbeide for at personlig verneutstyr brukes av alle grupper – i alle trafikksituasjoner gjennom for eksempel sykkelkontroll, fokus på hjelmbruk osv.

Tiltak 4: Kommunen skal gjennom handlingsplanperioden i ulike kanaler øke voksnes bevissthet som forbilder innenfor trafikksikkerhetsområdet.

Tiltak 5: Kommunen skal arbeide aktivt med holdningsskapende tiltak knyttet til ungdom og rus.

Tiltak 6: Kommunen som arbeidsgiver skal påvirke sine ansatte i tjeneste til å opptre med minst mulig risiko i trafikken.

Tiltak 7: Kommunen skal ha utarbeidet retningslinjer for tjenestereiser og forankret

denne i alle sektorer.

Tiltak 8: Trafikksikkerhet skal være årlig tema i kommunens arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Tiltak 9: Kommunen, som kjøper av ulike tjenester, stiller krav til samarbeidspartnere om trafikksikker atferd (transporttjenester og vei og vedlikeholdstjenester). Disse innarbeides i anbudsdocumentene

4.2. Fysiske tiltak

Tiltak 1: Kommunen skal foreta en kartlegging av elevenes skoleveg med særlig tanke på å vurdere om skoleveg som kan betraktes som «særlig farlig».

Tiltak 2: Kommunen skal i planperioden søke å få gjennomført fysiske tiltak i henhold til tiltakslista som er vedlagt.

Tiltakslista skiller mellom kommunen og fylkeskommunen som veieier og ansvarlig. Salangen kommune kan ikke prioritere hvilke fylkeskommunale tiltak som skal gjennomføres og tidsangi dette. Lista gir et bilde på hva kommunen mener bør prioriteres. Når planen er vedtatt må Salangen kommune gå i dialog med fylkeskommunen for en avklaring om hva som kan realiseres og når.

5. Rullering av trafikksikkerhetsplanen

Planen skal rulleres i 2025.